

Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) i Savet za regionalnu saradnju povjerili su Centru za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u jugoistočnoj i istočnoj Evropi (SEESAC) da i dalje podržava sve međunarodne i državne aktere izgradnjom državnih i regionalnih kapaciteta za kontrolu i smanjenje velike rasprostranjenosti i zloupotrebe malog oružja i lakog naoružanja, i time doprinese većoj stabilnosti, sigurnosti i razvoju u regiji jugoistočne i istočne Evrope.

Za više informacija kontaktirati sa:

**šefom kancelarije, SEESAC-a
Hadži Milentijeva 30
11000 Beograd
Srbija**

Tel: (+381) (11) 344 6353; 383 6972; 383 6974

Fax: (+381) (11) 344 6356

www.seesac.org

Zakon o oružju Republike Crne Gore: Usklađenost sa Evropskom regulativom, Beograd, 2009.

Izrazi zahvalnosti

Ova studija je izrađena uz velikodušnu podršku Kraljevine Norveške

Ovaj izveštaj je napisao Zoran Pažin u periodu maj-juli 2009. god. Projekat je vodio Diman Dimov, Team Leader SEESAC i Ivan Zverzhanovski. Dizajn i pripremu za štampu uradila Katarina Stanković-Bjegović.

© **SEESAC 2009. – Sva prava zadržana**

ISBN: 978-86-7728-088-8

Mišljenja iznesena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne predstavljaju nužno stanovište Saveta za regionalnu saradnju ili Razvojnog programa Ujedinjenih naroda. Oznake upotrijebljene u prikazivanju materijala ove publikacije ne odražavaju stavove Saveta za regionalnu saradnju ili Razvojnog programa Ujedinjenih nacija u pogledu: 1) pravnog statusa bilo koje zemlje, teritorije ili područja ili njihovih organa ili oružanih grupacija; ili 2) iscrtavanja granica ili državnih granica.

Sadržaj

I	UVOD	1
II	UPOREDNA ANALIZA	3
	■ KATEGORIJA A – zabranjeno vatreno oružje.....	6
	■ KATEGORIJA B – vatreno oružje koje podliježe obavezi dobijanja odobrenja	6
	■ KATEGORIJA C – vatreno oružje koje podliježe obavezi prijavljivanja	7
	■ KATEGORIJA D - ostalo vatreno oružje	8
	■ ZAKONSKI (ADMINISTRATIVNI) USLOVI ZA CIVILNU NABAVKU I DRŽANJE ORUŽJA KOJE PODLIJEŽE ODOBRENJU NADLEŽNOG ORGANA.....	9
	■ ZAKONSKI (ADMINISTRATIVNI) USLOVI ZA CIVILNU NABAVKU I DRŽANJE ORUŽJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA I PREDUZETNIKA RADI OBAVLJANJA DJELATNOSTI.....	10
	■ EVROPSKA ISPRAVA ZA VATRENO ORUŽJE	10
	■ PROIZVODNJA, STAVLJANJE U PROMET I TRANSFER ORUŽJA	11
	■ EVIDENCIJE	13
	■ OSTALE ODREDBE	14
	■ TABELARNI PRIKAZ USKLAĐENOSTI NORMATIVNOG PRAVNOG OKVIRA CRNE GORE SA DIREKTIVOM EU 91/477/EEC I DIREKTIVOM 2008/51/EC	16
TABELA I	16
	Definicija i kategorizacija oružja	16
TABELA II	19
	Zakonski (administrativni) uslovi za civilnu nabavku i držanje oružja koje podliježe odobrenju nadležnog organa	19
TABELA III	21
	Evropska isprava za vatreno oružje	21
TABELA IV	22
	Proizvodnja, stavljanje u promet i transfer oružja	22
TABELA V	24
	Evidencije i razmjena informacija	24

I UVOD

Pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji je strateški prioritet spoljne politike Crne Gore, o čemu postoji široko zasnovan konsenzus unutar crnogorskog društva. *Deklaracija Skupštine Republike Crne Gore o pridruživanju Evropskoj uniji od 08.06.2005.godine, Deklaracija Vlade Crne Gore o dinamiziranju procesa pristupanja Evropskoj uniji od 27.04.2006.godine, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju od 15.10.2007.godine, te Zahtjev Crne Gore za sticanje statusa kandidata za članstvo u Evropskoj uniji od 15.12.2008.godine*, osnovni su akti koji profilisu zvaničan stav države Crne Gore o integraciji u Evropsku uniju, kao strateškom cilju.

Integraciji u Evropsku uniju neizostavno prethodi prihvatanje vrijednosti, principa, tekovina i ciljeva na kojima se temelji Evropska unija, *polazeći od člana 249. Ugovora o Evropskoj uniji*, koji se odnosi na postupak i uslove prijema države koja je podnijela zahtjev za članstvo.

Preuzimanje *acquisa communautairea*, kao pravne tekovine Evropske unije, odnosno komunitarnog prava podrazumijeva prihvatanje sadržaja, načela i političkih ciljeva osnivačkih ugovora, propisa donešenih na osnovu tih ugovora, kao i presuda Suda pravde Evropskih zajednica, deklaracija i rezolucija Evropske unije, mjera zajedničke spoljne i bezbjednonosne politike, mjera koje se odnose na pravosuđe i unutrašnje poslove, međunarodnih ugovora koje je zaključila Evropska unija, kao i međusobnih ugovora država članica, u domenu Evropske unije.

Među 35 sektorskih poglavlja *acquisa* obuhvaćena je i tematska oblast koja se odnosi na kontrolu nabavke i držanja malog (lakog) vatrenog oružja¹ što je predmet i ove komparativne analize, čija je svrha pregled postojećih pravnih rješenja iz *Zakona o oružju* (Službeni list RCG, br. 49/04 od 22.07.2004.godine; Službeni list CG, br. 49/08 od 15.08.2008.godine) i ocjena njihove usaglašenosti sa *Direktivom Savjeta Evropske unije 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja*,² kao i *Direktivom 2008/51/EC o izmjenama i dopunama Direktive 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja*,³ koja Direktiva je usklađena sa *Protokolom OUN o vatrenom oružju*.⁴ Citirani pravni akti predstavljaju relevantan pravni okvir Evropske unije u ovoj tematskoj cjelini, koji je komplementaran i sa *Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta Evropske unije 2001/95/EC o opštoj bezbjednosti proizvoda*.⁵

Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) i Pakt za stabilnost jugoistočne Evrope (SCSP) povjerali su mandat *Centru za kontrolu lakog naoružanja u jugoistočnoj i istočnoj Evropi (SEESAC- South-Eastern and Eastern Europe Clearing House for the Control of Small Arms and Light Weapons)* sa ciljem podrške nacionalnih i regionalnih kapaciteta za kontrolu i smanjenje rasprostranjenosti i zloupotrebe lakog i malokalibarskog oružja (SALW), doprinoseći na taj način stabilnosti, bezbjednosti i razvoju jugoistočne i istočne Evrope, uz čiju podršku i podršku Kancelarije Evropske komisije u Podgorici je urađena primarna analiza Zakona o oružju, u julu 2007. godine, radi ocjene njegove usaglašenosti sa *Direktivom Eu 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja*. Nakon izvještaja Evropske komisije Evropskom parlamentu i Savjetu od 15.10.2000.godine o implementaciji *Direktive EU 91/477/EEC*⁶, uslijedila je Strategija o SALW i pripadajućoj municiji Evropskog savjeta, u decembru 2005.godine i, konačno, *Direktiva 2008/51/EC o izmjenama i dopunama Direktive EU 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja*, nakon čega se ukazala potreba za sveobuhvatnom uporednom pravnom analizom, radi uspostavljanja konzistentnog pravnog sistema u Crnoj Gori, harmonizovanog sa komunitarnim pravom u ovoj oblasti.

¹ Upitnik Evropske komisije sadrži pitanja državi aplikantu, koja se odnose na kontrolu nabavke i držanja malog/lakog oružja u poglavlju Zajednička spoljna politika i politika bezbjednosti.

² Službeni glasnik Evropskih zajednica broj L256 od 13.09.1991.godine

³ Službeni glasnik Evropskih zajednica L179 od 08.07.2008.godine

⁴ Protokol protiv nelegalne proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim komponentama i municijom, kao dodatak Konvenciji OUN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala – (stupio na snagu 03.07.2005.godine) predstavlja prvi sveobuhvatan dokument OUN, koji sadrži politiku o SALW, a koji podrazumijeva jačanje nacionalnog zakonodavstva i poboljšanu razmjenu informacija među državama po pitanju nelegalnog vatrenog oružja, trgovaca oružjem, izvora i krijumčarskih trasa.

⁵ Službeni glasnik Evropskih zajednica L095 od 05.04.2001.godine

⁶ Report from the Commission to the European Parliament and the Council (The implementation of Council Directive 91/477/EEC, of 18.june 1991, on control of the acquisition and possession of weapons) – Brussels, 15.12.2000, COM (2000)837 final

Proces prihvatanja pravne tekovine Evropske unije (*acquis communautaire*) podrazumijeva široku marginu procjene (*margin of appreciation*) države aplikanta o formi i načinu usklađivanja prilikom involviranja direktiva u domicilni pravni poredak, pri čemu je država dužna da dosljedno slijedi sadržaj i cilj direktiva, kakva obaveza proizilazi iz čl. 249(3) Ugovora o Evropskoj uniji.

Malo/lako oružje (*small and light weapon - SALW*) jeste roba ograničena u prometu, kako u Evropskoj uniji, tako i u Crnoj Gori. Društveni kontekst, kao izvor prava u materijalnom smislu (*fontes iuris essendi*), koji je prethodio donošenju Direktive EU 91/477/EEC, kao i Direktive 2008/5/EC o izmjenama i dopunama Direktive EU 91/477/EEC podrazumijeva slobodan protok robe, rada i kapitala unutar spoljnjih granica Evropske unije, kao jedne od temeljnih vrijednosti EU, što je značilo i potpuni izostanak policijskih i carinskih formalnosti unutar EU, a navedeno je nužno zahtijevalo i donošenje propisa koji će činiti efikasnijim sistem pravnog nadzora nad nabavkom i držanjem vatrenog oružja, kao i njegovog prenošenja iz jedne države članice u drugu.

Kompatibilnošću pozitivnih propisa Crne Gore sa komunitarnim pravom u ovoj oblasti ostvaruje se:

- konzistentan pravni sistem u pogledu kontrole nabavke i držanja oružja i municije, što unapređuje politiku bezbjednosti u cjelini;
- identifikacija svih imalaca oružja, uključujući ovlašćene uvoznike i distributere;⁷
- podiže se kapacitet države u sprovođenju uvozno –izvozne politike u pogledu oružja i municije;⁸
- jača se borba protiv crnog tržišta oružja, kao i distribucije registrovanog oružja na crno tržište;⁹
- usaglašava se proces licenciranja i izdavanja dozvola za držanje oružja;
- centralizuje se baza podataka i evidencija oružja i unapređuje se registar oružja.

⁷ Trgovci ili brokeri, u smislu čl. 1.(C) i čl. 1.(B)(1e) Direktive Eu 2008/51/EC.

⁸ Pravila ponašanja Evropske unije po pitanju izvoza oružja od 08.06.1998.godine.

⁹ Istraživanje SEESAC-a i SMALL ARMS SURVEY iz Ženeve, objavljeno u publikaciji "Republika Crna Gora – Kuća bez oružja nije pravi dom", iz 2004.godine, o lakom i malokalibarskom oružju ukazuje na procjenu od 168.000 do 246.000 lakog oružja u Crnoj Gori, od čega je od 126.000-175.000 u rukama građana. Broj od 175.000 komada lakog oružja odgovara "opreznog procjeni" od jednog komada lakog oružja po domaćinstvu, što implicira zaključak od nekih 89.000 "komada oružja na crno".

II UPOREDNA ANALIZA

Direktiva EU 91/477/EEC određuje minimalne standarde, koje država aplikant mora ispuniti u procesu integracije u Evropsku uniju, u odnosu na nabavku držanje, nošenje, stavljanje u promet, kao i transport vatrenog oružja, koje je u privatnom vlasništvu. Sadržaj Direktive upućuje na obavezu kategorizacije oružja, na oružje čija je civilna nabavka i držanje zabranjena, oružje za koje se zahtijeva odobrenje nadležnog organa ili pak, oružje za koje se zahtijeva prijava nadležnom organu, kao i kategoriju - ostalog oružja. Značaj kategorizacije oružja je kapitalan za pravilnu primjenu Direktive, jer je kategorizacija uslovljavajuća za implementaciju ostalih tematskih standarda¹⁰ iz Direktive, poput civilne trgovine oružjem i municijom, transporta oružja i municije, odobrenja za nabavku, držanja i nošenja oružja i municije, evidencija i registara oružja i municije. Izrečeno implicira zaključak da je pravilna kategorizacija oružja i municije prethodno (prejudicijelno) pravno pitanje u procesu usklađivanja domicilnog pravnog okvira u oblasti nabavke i kontrole lakog i malokalibarskog oružja sa *Direktivom EU 91/477/EEC* i *Direktivom 2008/51/EC*.

Direktiva Eu 91/477/EEC odnosi se na oružje i vatreno oružje, čije značenje je propisano ANEKS-om I (svako vatreno oružje definisano u odjeljku II ovog Aneksa, ukoliko nije isključena njegova primjena, na osnovu odjeljka III ovoga ANEKS-a, kojim su precizirani razlozi za isključenje od primjene, pri čemu se termin „vatreno oružje“ odnosi na svaki predmet koji spada u kategorije A, B, C i D), kao i drugo oružje, osim vatrenog, u smislu nacionalnih zakonodavstava.

Kategorija A – zabranjeno vatreno oružje:

1. eksplozivni vojni projektili i lanseri;
2. automatsko vatreno oružje;
3. vatreno oružje koje ima oblik predmeta druge namjene;
4. municija sa prodirućim, eksplozivnim ili zapaljivim projektilom i projektili za takvu municiju;
5. municija za pištolj i revolver sa ekspanzivnim projektilima (dum-dum) i projektili za pomenutu municiju, osim municije za lov ili streljaštvo, za lica koja imaju ovlaštenja da ih koriste.

Kategorija B – vatreno oružje koje podliježe obavezi dobijanja odobrenja:

1. poluautomatsko ili repetirajuće kratkocijevno vatreno oružje;
2. kratkocijevno oružje za jedinačnu paljbu sa središnjom udarnom iglom;
3. kratkocijevno oružje za jedinačnu paljbu za prstenasto opaljenje, ukupne dužine do 28 cm;
4. poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje sa magacinom i ležištem za više od tri metka;
5. poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje sa magacinom i ležištem za najviše tri metka, kod kojeg se opruga za punjenje može skinuti;
6. repetirajuće i poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje glatke cijevi ukupne dužine do 60 cm;
7. poluautomatsko vatreno oružje za civilnu upotrebu, koje je slično automatskom oružju.

¹⁰ Standard je dokumentovani sporazum, koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koji se trebaju dosljedno primjenjivati u vidu propisa, smjernica ili definicija karakteristika, da bi bili sigurni da materijal, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svrsi.

Kategorija C – vatreno oružje koje podliježe obavezi prijavljivanja:

1. repetirajuće dugocijevno vatreno oružje, osim oružja navedenog u kategoriji B, tač. 6;
2. dugocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu sa užlijebljenom cijevi;
3. poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje, osim oružja u kategoriji B, tač. 4-7;
4. kratkocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu za prstenasto opaljenje, ukupne dužine više od 28 cm.

Kategorija D – ostalo vatreno oružje

1. dugocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu sa glatkom cijevi.

U smislu *Direktive 91/477/EEC* termin vatreno oružje odnosi se i na svaki neophodni sastavni dio gore pomenutog oružja (odjeljak II(B) ANEKS-a I).

Predmetna Direktiva ne ograničava primjenu domaćih zakonskih odredbi u odnosu na lov i sportsko streljaštvo, kako to uređuje čl. 2.(1) *Direktive*. Ovakav pristup Evropske unije ukazuje na potrebu da država aplikant vodi računa da se sloboda kretanja u domenu lova i sportskog streljaštva ne ograničava preko mjere koju zahtijevaju standardi komunitarnog prava.¹¹

Direktiva 91/477/EEC eksplicitno članom 2(2) iz svog dosega isključuje nabavku ili držanje oružja i municije, u skladu sa domicilnim pravom, od strane oružanih snaga, policije, javnih organa ili kolekcionara i organa koji se bave kulturnim ili istorijskim aspektima oružja i koje, kao takve, priznaje data država članica, na čijoj su teritoriji osnovani. Takođe, Direktiva se ne odnosi na komercijalni transfer oružja i bojeve municije.

*Argumentum a maiori ad minus*¹² države članice mogu svojom legislativom propisati strože zahtjeve u pogledu kontrole nabavke i držanja oružja od uslova predviđenih direktivom, kako to propisuje čl. 3 *Direktive 91/477/EEC*. Obzirom da crnogorski Zakon o oružju sadrži strožije zahtjeve od minimalnih standarda propisanih Direktivom, Crna Gora je dužna da na prikladan način obavijesti Evropsku komisiju o odstupanjima na osnovu strožih standarda, kako to nalaže član 15(4) *Direktive 91/477/EEC*, o čemu će Evropska komisija obavijestiti države članice.

Direktiva 2008/51/EC o izmjenama i dopunama precizira značenje termina *oružje* i *vatreno oružje* iz čl. 1. *Direktive 91/477/EEC* na način što se u svrhe ove Direktive termin *vatreno oružje* odnosi na lako prenosivo oružje, koje ima cijev i koje ispaljuje, konstruisano je da ispaljuje, ili se može preraditi tako da ispaljuje metak ili projektil, usljed dejstva zapaljivog punjenja, ukoliko nije isključeno iz ove kategorije po osnovu nekog od razloga navedenih u odjeljku III ANEKS-a I.

U smislu ove Direktive za neki predmet se smatra da se može preraditi tako da može da ispaljuje metak ili projektil, usljed dejstva zapaljivog punjenja ukoliko:

- po spoljašnjem izgledu liči na vatreno oružje,
- ukoliko se zahvaljući načinu izrade ili materijala od kojeg je izrađeno ono može u te svrhe preraditi.

Direktiva 2008/51/EC članom 1.(B)(1a) daje precizan sadržaj i odjeljku II (B) ANEKS-a I *Direktive 91/477/EC* koji se odnosi na sastavne djelove vatrene oružja, pa se u svrhu ove direktive termin „dio“ odnosi na svaki element ili njegovu zamjenu koji je konstruisan isključivo za to vatreno oružje i neophodan je za njegovo funkcionisanje, uključujući cijev, okvir ili šaržer, klizač ili cilindar, zaklopnik ili zatvarač, kao i svaki uređaj koji je konstruisan ili prilagođen kako bi se smanjila jačina zvuka prilikom opaljivanja iz vatrene oružja.

¹¹ Crna Gora mora voditi računa da njeno zakonodavstvo u području slobodnog kretanja roba bude usklađeno sa članom 28-30. Ugovora o Evropskoj uniji I odgovarajućoj praksi Evropskog suda pravde.

¹² Način logičkog zaključivanja pri tumačenju propisa, u smislu da je dopušteno manje, kad je već dopušteno više.

Saglasno članu 1.(B)(1b) Direktive 2008/51/EC „neophodni sastavni dio“ odnosi se na svaki mehanizam za zatvaranje pozadine cijevi, ležište i cijev vatrenog oružja, koji su, kao zasebni predmeti, uključeni u kategoriju vatrenog oružja na koje su postavljeni ili na koje se namjeravaju postaviti.

U svrhu ove Direktive, kako to predviđa član 1.(B)(1c) termin „municija“ odnosi se na kompletni metak ili njegove sastavne djelove, uključujući čaure metaka, kapisle, eksplozivno punjenje, metke ili projektele koji se koriste u vatrenom oružju, pod uslovom da ti sastavni djelovi podliježu obavezi izdavanja ovlašćenja u odgovarajućoj državi članici.

Shodno odjeljku III ANEKS-a I Direktive 91/477/EEC, u smislu samog ANEKS-a, predmeti koji odgovaraju definiciji „vatreno oružje“ nemaju značenje vatrenog oružja ukoliko se radi o predmetima koji su:

- a) trajno onesposobljeni za upotrebu primjenom tehničkih procedura koje garantuje zvanični organ, ili koje takav organ priznaje;
- b) konstruisani za uzbuđivanje, signalizaciju, prvu pomoć, ubijanje stoke, lov riba harpuna, ili u industrijske, ili tehničke svrhe, pod uslovom da se mogu koristiti, isključivo u navedne svrhe;
- c) smatraju starinskim oružjem ili reprodukcijama pomenutog oružja, u slučajevima kada nijesu obuhvaćeni prethodnim kategorijama i kada podliježu domaćim zakonima.

Zakon o oružju (Službeni list RCG, broj 49/04 od 22.07.2004.godine; Službeni list CG, broj 49/08 od 15.08.2008. godine) sadrži 12 poglavlja koja se odnose na:

- I Osnovne odredbe;
- II Nabavka, držanje, nošenje oružja i municije i sakupljanje oružja;
- III Način postupanja sa oružjom i municijom;
- IV Oduzimanje oružja, municije i isprava o oružju;
- V Popravljanje i prepravljanje oružja;
- VI Promet oružja i municije;
- VII Proizvodnja oružja i municije;
- VIII Prevoz oružja i municije;
- IX Strelišta;
- X Nadzor i evidencije;
- XI Kaznene odredbe;
- XII Prelazne i završne odredbe.

Zakon o oružju u čl. 1. st. 2. isključuje primjenu ovog Zakona na oružje i municiju za potrebe Vojske CG, policije, drugih organa državne uprave, koji oružje nabavljaju i drže po posebnim propisima, kao i muzejske eksponate, što je saglasno odredbama čl. 2(2) Direktive EU 91/477/EEC.

Definicija vatrenog oružja u smislu Zakona o oružju sadržana je u čl. 3. koji propisuje da su „vatreno oružje sve vrste pušaka, pištolja i revolvera, kao i sve vrste naprava iz kojih se pomoću potisnutog djelovanja barutnih gasova izbacuje kroz cijev zrno, kugla, sačma, strelica ili drugi projektili, kao i ručne ili samostojeće naprave namijenjene izazivanju glasnog pucnja, koje su konstruisane da ne mogu primiti cjelovito punjenje, a pune se od kraja cijevi određenom količinom crnog baruta i pale štapinom, kremenom ili kapislom (mužari).“

Ovako data definicija vatrenog oružja ne iscrpljuje sve zahtjeve iz čl. 1(A) Direktive 2008/51/EC o izmjenama i dopunama Direktive 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja, kojom se precizira značenje termina vatreno oružje iz čl. 1., odnosno ANEKS-a I Direktive 91/447/EEC. Naime, definicija vatrenog oružja iz čl. 3. Zakona o oružju, pored lako prenosivog oružja koje ima cijev i koje ispaljuje, konstruisano je da ispaljuje metak i projektil ne obuhvata određenje oružja „koje se može preraditi tako da ispaljuje metak ili projektil, usljed zapaljivog punjenja“ (convertible weapons), iako Zakon o oružju u čl. 56. st. 2. pojašnjava termin „prepravljane oružja“, pri čemu se pod prepravljanjem oružja smatra skraćivanje oružja, prilagođavanje oružja drugoj municiji, zamjena ili ugradnja neoriginalnih važnih dijelova oružja i drugih zahvata na oružju kojima se utiče na njegovo funkcionisanje ili na tehničke karakteristike. Privredna društva i preduzetnici koji se bave prepravljanjem oružja, kao i popravljanjem oružja moraju za to dobiti odobrenje nadležnog organa (Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore), shodno čl. 56. st. 3. i st. 4. Zakona o oružju. Privredno društvo i preduzetnik iz čl. 56. st. 3. ovog Zakona mogu da prime na popravljane, odnosno, prepravljane samo oružje koje je registrovano, ali se generalno može konstatovati, prateći praksu, da su primjetne značajne manjkavosti i neažurnost u vođenju registara. Prepravljeno oružje podliježe obaveznom ispitivanju i označavanju žigom, a privredno društvo i preduzetnik koji su pristupili promjeni kalibra, tehničkih ili balističkih karakteristika su dužni da, u roku od osam dana, od dana prepravljavanja oružja, o tome obavijeste nadležno ministarstvo, kako to nalaže čl. 57. Zakona o oružju.

Glavne dijelove oružja, na koje se u smislu odjeljka II ANEKS-a I Direktive 91/477/EEC odnosi značenje termina vatreno oružje, čine, shodno čl. 9. Zakona o oružju, cijevi za puške, pištolje i revolvare, ulošci (adapteri) za vatreno oružje, zatvarači za puške i pištolje, cilindri revolvera, navlake pištolja, sanduk ili okvir i kundak puške, koji se u smislu čl. 2. st. 1. tač. 7. ovog Zakona, takođe smatraju oružjem.

Iako Zakon o oružju sadrži u pojedinim odredbama strože zahtjeve od minimalnih standarda datih Direktivama EU 91/477/EEC i 2008/51/EC, Zakon ne slijedi sistematizaciju Direktive 91/447/EEC po kategorijama vatrenog oružja A, B, C i D, što se čini neophodnim, sa aspekta pravničke konciznosti i pojednostavljenog praćenja usaglašenosti domicilnih propisa sa komunitarnim pravom, u cilju jačanja pravne sigurnosti, izbjegavanja arbitrarnosti u tumačenju propisa i nedoumica u njihovoj primjeni.

■ KATEGORIJA A – zabranjeno vatreno oružje

Pažljivim čitanjem Zakona o oružju može se zaključiti da Zakon poznaje svih pet vrsta oružja, čija je civilna nabavka, držanje, nošenje, proizvodnja, popravljane i prepravljane, promet i prevoz zabranjen, saglasno kategoriji A Direktive 91/477/EEC kontroli nabavke i držanja oružja. *Argumentum a fortiori*¹³, Zakon o oružju klasifikuje još pet dodatnih vrsta vatrenog oružja, čija je civilna nabavka i držanje zabranjeno.

Restriktivni pristup u regulaciji zabranjenog oružja iz kategorije A dolazi do izražaja i kroz odredbe čl. 12. Zakona o oružju, koji predviđa mogućnost da MUP CG može propisati (podzakonskim aktom) zabranu nošenja, proizvodnje, popravljane, prepravljane, prevoza, stavljanja u promet i „drugog oružja“, ako to zahtijevaju „posebni razlozi bezbjednosti ili zaštita javnog poretka“.

■ KATEGORIJA B – vatreno oružje koje podliježe obavezi dobijanja odobrenja

Vatreno oružje (definisanu čl. 3. Zakona o oružju) i samostrijel (oružje sa tetivom iz čl. 7. Zakona o oružju) sa silom natege većom od 45 kg (100 funti) mogu se nabavljati isključivo na osnovu odobrenja, koje izdaje MUP CG, a koji organ ujedno propisuje i obrasce za zahtjev i odobrenje. Članom 16. Zakona o oružju propisano je da se može odobriti nabavka vatrenog oružja sa projektilom punjenim omamljujućom materijom, radi privremenog omamljivanja životinja, naučnim institucijama, državnim organima i drugim pravnim i fizičkim licima, radi naučnog istraživanja i prikupljanja stručnih podataka o životinjskim vrstama, zaštite životinja, kao i u drugim opravdanim slučajevima kada je to neophodno za obavljanje redovne djelatnosti.

Municiju za vatreno oružje fizička lica mogu nabaviti na osnovu oružnog lista, koji se izdaje od strane nadležnog organa, nakon nabavke oružja, po izdatom odobrenju (čl. 27. Zakona o oružju), a privredna društva i preduzetnici municiju mogu nabaviti na osnovu odobrenja za držanje oružja, kako to propisuje čl. 24. Zakona o oružju.

¹³ *Argumentum a fortiori* (ratione) – to više, tim prije, upravo zbog tog razloga.

Sakupljanje starog oružja je propisano čl. 32. Zakona o oružju, koji propisuje da fizičko lice može, bez odobrenja nabavljati, sakupljati i držati najviše do tri primjerka starog oružja¹⁴ a za nabavku, držanje i sakupljanje više od tri primjerka starog oružja potrebno je odobrenje za sakupljanje starog oružja, koje izdaje MUP CG. Fizičko lice kome je izdato odobrenje za sakupljanje oružja može, pored starog oružja sakupljati i hladno oružje, automatsko i poluautomatsko oružje koje više nije u naoružanju oružanih snaga ili policije, a trajno je onesposobljeno za upotrebu, kako to propisuje čl. 33. st. 1. Zakona o oružju, a smatra se da je trajno onesposobljeno za upotrebu, ako su trajno zatvoreni cijev cijelom svojom dužinom ili ležište metka, kako to predviđa st. 2. Istog člana. Kod oružja kod kojeg se cijev može zamijeniti bez upotrebe alata, cijev se mora trajno zatvoriti i povezati sa kućištem, shodno čl. 33. st. 3. Zakona o oružju.

Kako oružje kategorije B, prema ANEKS-u I Direktive 91/477/EEC, Zakon o oružju nije sistematizovao na jednom mjestu, analizom cijelog teksta Zakona dolazi se do zaključka da se, shodno sadržaju samog zakona, u oružje, za čiju nabavku i držanje je potrebno odobrenje nadležnog organa, mogu svrstati:

- vatreno oružje i samostrijeli sa silom natege većom od 45 kg (100 funti);
- vatreno oružje sa projektilom punjenim omamljujućim materijalom (za omamljivanje životinja i u naučne svrhe);
- staro oružje (više od tri primjerka);
- hladno oružje, automatsko i poluautomatsko oružje, koje više nije u naoružanju oružanih snaga ili policije, a trajno je onesposobljeno za upotrebu (uz obavezu posjedovanja odobrenja za sakupljanje starog oružja);
- municija za vatreno oružje.

Shodno navedenom, može se zaključiti da svo vatreno oružje, koje nije svrstano u kategoriju A, spada u kategoriju B, odnosno u oružje za čiju nabavku i držanje se zahtijeva odobrenje nadležnog organa. Po ocijeni autora, ipak bi bilo cjelishodno da se kategorija B sistematizuje saglasno Direktivi 91/477/EEC, odnosno, pravno tehnički uredi normom koja bi objedinila sve vrste ovog oružja, njihovim nabranjanjem na jednom mjestu, o čemu su već dati razlozi u prethodnom tekstu Usporedne analize.

■ KATEGORIJA C – vatreno oružje koje podliježe obavezi prijavljivanja

Zakon o oružju potpuno zaobilazi kategoriju C prema ANEKS-u I Direktive EU 91/477/EEC jer ne propisuje ni jednu vrstu oružja koje podliježe obavezi prijavljivanja nadležnom organu. Pri tome su za prethodni zaključak bez pravnog značaja odredbe Zakona koje nalažu vlasniku oružja obavezu da u slučaju napuštanja prebivališta, duže od tri mjeseca, oružje preda na čuvanje licu koje ima pravo držanja ili nošenja takvog oružja, o čemu je potrebno obavijestiti MUP,¹⁵ jer se u tom slučaju ne radi o obavezi prijavljivanja nadležnom organu. Takođe, za ocjenu saglasnosti Zakona o oružju sa komunitarnim pravom, odnosno zaključak o izostanku kategorije C u zakonu, irelevantne su odredbe koje propisuju obavezu vlasnika oružja da prijavi gubitak ili krađu oružja,¹⁶ kao i obaveza prijavljivanja nadležnom organu nestalog ili nađenog oružja,¹⁷ jer je dispozicija ovih normi sasvim različita od norme koja bi uredila kategoriju oružja C, a koja bi nalogala obavezu prijavljivanja pojedinih vrsta oružja, već prilikom njihove nabavke, kako to nalaže ANEKS I Direktive 91/477/EEC.

Međutim, sama činjenica da Zakon ne poznaje vrste oružja kategorije C ne vodi nužno zaključku da je u ovom dijelu Zakon o oružju neusaglašen sa Direktivom 91/477/EEC i Direktivom 2008/51/EC (kakav stav je izražen

¹⁴ Staro oružje je, shodno čl. 14. St. 1. tač. 5. Zakona o oružju, oružje koje više nije u upotrebi, oružje koje ima istorijsku ili umjetničku vrijednost, oružje koje je sastavni dio narodne nošnje, oružje koje se pali kremenom, fitiljem ili kapislom i drugo vatreno oružje, osim vojnog i policijskog oružja, koje je dotrajalo i neupotrebljivo. Većina država članica EU određenje „staro oružje“ vezuje za datum proizvodnje (npr. 1870.g.), ili kombinuje tehničke karakteristike oružja sa određenim datumom, poput Slovenije.

¹⁵ Član 42. Zakona o oružju

¹⁶ Član 43. Zakona o oružju

¹⁷ Član 44. Zakona o oružju je od značaja za pravilnu primjenu čl. 1.(4)(A) Direktive 2008/51/EC koji određuje koje podatke treba da sadrži Evropska isprava za vatreno oružje.

u primarnoj analizi usaglašenosti zakona iz jula 2007.godine),¹⁸ jer se analitičkim razmatranjem teksta Zakona o oružju može zaključiti da je oružje koje je po osnovu ANEKS-a I Direktive 91/477/EEC, već obuhvaćeno vrstama oružja za čiju nabavku i držanje crnogorski Zakon o oružju nalaže dobijanje odobrenja nadležnog organa (kategorija B). *Argumentum a maiori ad minus*, crnogorski zakon postavlja strože uslove u odnosu na direktivu, što je legitimno, slijedeći čl. 3. Direktive 91/477/EEC.¹⁹ Legitimnost pristupa Crne Gore u regulisanju ove materije proizilazi i iz izvještaja Evropske komisije Evropskom parlamentu i Savjetu o implementaciji Direktive 91/477/EEC od 15.12.2000.godine, kojim se konstatuje praksa restriktivnog pristupa pojedinih država članica Evropske unije svrstavanjem svog vatrenog oružja u samo dvije kategorije, kategoriju A - zabranjeno vatreno oružje i kategoriju B - vatreno oružje koje podliježe obavezi dobijanja odobrenja. Direktiva EU 2008/51/EC u tač. 18. Preambule potvrđuje legitimnost ovakvog pristupa pojedinih država članica.

■ KATEGORIJA D - ostalo vatreno oružje

Obzirom da kategorija D podrazumijeva dugocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu glatke cijevi, koje, prema sistematizaciji crnogorskog Zakona o oružju, spada u vatreno oružje za koje je potrebno odobrenje, stoji zaključak da, kao i kod razmatranja vatrenog oružja iz kategorije C, restriktivni pristup Crne Gore ne znači ujedno i neusaglašenost sa Direktivom EU 91/477/EEC i Direktivom EU 2008/51/EC.

Međutim, nepostojanje kategorije D u sistematizaciji zakona limitiralo bi lica koja posjeduju ovakvo oružje u pogledu perioda važenja evropske propusnice za vatreno oružje, jer je čl. 1(4) Direktive 91/477/EEC predviđao važenje od 10 godina za oružje kategorije D, za razliku od kategorije B i C, koje su ograničene na period važenja od pet godina. Kako je Direktivom 2008/51/EC o izmjenama i dopunama Direktive 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja u čl. 1e unificirano važenje Evropske isprave za vatreno oružje, sa periodom važenja od pet godina za sve kategorije vatrenog oružja, otpao je značaj ove razlike.

Dosljedno prihvatanje sistematizacije iz same Direktive 91/477/EEC bi bilo najcjelishodnije, sa aspekta konzistentnosti pravnog sistema, obzirom da se kategorizacija vatrenog oružja provlači i kroz čitav niz drugih odredbi (npr. pri regulisanju djelatnosti civilne trgovine oružjem ili uvođenja Evropske isprave za vatreno oružje).

Oružje, koje fizička lica, starija od 18 godina života, mogu bez odobrenja i prijave nabavljati, prema čl. 13. Zakona o oružju, je:

- vazdušno, gasno i oružje za signalizaciju, lukove, samostrijeli sa silom natege manjom od 45 kg (100 funti), sprejove koji raspršuju neškodljive nadražujuće materije, naprave namijenjene spašavanju, naprave za ubijanje stoke i druge slične naprave namijenjene za industrijske ili tehničke svrhe, ako su nabavljeno u skladu sa propisima;
- oružje koje se nabavlja i drži kao suvenir i reprodukcija oružja koje služi u dekorativne svrhe, iz kojih se ne može ispaljivati metak ili se ne mogu preinačiti za ispaljivanje metaka;
- imitacija oružja i predmeti namijenjeni za igru, iz kojih se mogu ispaljivati samo meci koji ne postižu veću kinetičku energiju od 0,5 džula, čepovi koji uzrokuju prasak i sl;
- podvodne puške i drugi predmeti, koji snagom opruge, napete gume ili gasa, pod pritiskom izbacuju osti ili harpun, koji su isključivo namijenjeni ribolovu (podvodno oružje).

Kako se ne radi o vatrenom oružju, u smislu preciziranog značenja ovog termina, datog čl. 1(A) Direktive 2008/51/EC o izmjenama i dopunama Direktive 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja, može se zaključiti da je čl. 13. Zakona o oružju usaglašen sa citiranim direktivama, posebno odjeljkom III ANEKS-a I Direktive 91/477/EEC, koji precizira što sve nije obuhvaćeno definicijom vatrenog oružja u smislu ovog ANEKS-a.

¹⁸ Mr Marko Ivković, Nacionalna i regulativa Evropske unije o vatrenom oružju (Uporedna analiza – Podgorica, jul 2007.godine).

¹⁹ Republika Italija, kao vatreno oružje klasifikuje i vazdušno oružje, dok Kraljevina Švedska pod vatrenim oružjem smatra i onesposobljeno (draed) oružje.

■ ZAKONSKI (ADMINISTRATIVNI) USLOVI ZA CIVILNU NABAVKU I DRŽANJE ORUŽJA KOJE PODLIJEŽE ODOBRENJU NADLEŽNOG ORGANA

Direktiva 91/477/EEC u čl. 5., ne ograničavajući važenje odredbi čl. 3, koji daje prostor državama članicama za uvođenje strožih standarda od minimalnih standarda direktive, obavezuje države članice da odobre nabavku i držanje oružja samo licima „koja imaju opravdan razlog“, propisujući pored ovog centralnog uslova i uslove:

- da se radi o licima koja imaju 18 ili više godina, izuzev u svrhe lova i streljaštva;
- da se radi o licima za koje se opravdano može zaključiti da je malo vjerovatno da ova lica predstavljaju opasnost za sebe, javni rad i bezbjednost.

Za ukazati je da propisani ograničavajući uslovi obavezuju države članice, kako u pogledu oružja kategorije B, tako i u pogledu oružja kategorija C i D.

Uslovi koje propisuje Zakon o oružju u cjelosti su usaglašeni sa standardima iz *Direktive 91/447/EEC* i *Direktivom 2008/51/EC*, a u pojedinim elementima su i strožiji od minimalnih standarda.

Saglasno čl. 17. *Zakona o oružju* odobrenje za nabavku oružja može se izdati fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- da je navršilo 21 godinu života;
- da nije osuđivano ili da protiv njega nije pokrenut postupak za krivična djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, protiv života i tijela, imovine, kao i za druga krivična djela sa elementima nasilja, koristoljublja ili niskih pobuda;
- da u posljednje tri godine, prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za nabavku oružja, nije kažnjavano ili da protiv njega nije pokrenut postupak za prekršaje protiv javnog reda i mira izvršene upotrebom vatrenog oružja, kao i prekršaje utvrđene ovim zakonom;
- da ne postoje druge okolnosti koje ukazuju da bi oružje moglo biti zloupotrebjeno, a posebno: češće i prekomjerno uzimanje alkohola; teže poremećeni porodični odnosi, komšijski odnosi ili odnosi na radnom mjestu; disciplinske povrede propisa o lovu ili sportskom streljaštvu i sl;
- da ima opravdani zalog za nabavku oružja;
- da je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da je zdravstveno sposoban za držanje i nošenje oružja;
- da je obučeno u rukovanju oružjem i da poznaje propise koji se odnose na držanje i nošenje oružja.

Član 17. st. 3. *Zakona o oružju* predviđa upravni postupak koji podrazumijeva procjenu ispunjenosti uslova iz st. 1. tač. 1-5., a o navedenom je podnositelj zahtjeva dužan da podnese dokaze o zdravstvenoj sposobnosti (st. 1. tač. 6.) i o poznavanju propisa o držanju i nošenju oružja, kao i obučenosti o rukovanju oružjem (st. 1. tač. 7.).

Član 18. *Zakona o oružju* taksativno nabroja da se opravdanim razlozima za nabavku oružja smatra:

- ugrožena lična bezbjednost fizičkog lica;
- bavljenje lovom;
- bavljenje sportskim streljaštvom.

Međutim, Zakon nije precizno propisao za koje sve vrste oružja je propisana obaveza prethodne obučenosti, obzirom da čl. 20. *Zakona* pominje samo tri vrste oružja, lovačko oružje, sportsko oružje i kratko vatreno oružje, pa ostaje nejasno da li ova obaveza važi i za ostale vrste oružja, koje se ne odnosi na oružje kategorije A iz *Direktive 91/477/EEC*, zbog čega bi noveliranjem zakona ovu nedosljednost trebalo otkloniti.

Uslovi za samo držanje oružja uređeni su čl. 27. *Zakona o oružju*, koji propisuje da se oružni list za držanje oružja izdaje fizičkom licu koje posjeduje oružje za ličnu bezbjednost ili vlasniku trofejnog oružja, dok se oružni list za držanje i nošenje oružja izdaje fizičkom licu radi bavljenja streljaštvom ili lovom, pri čemu se oružni list u svim slučajevima izdaje na ime vlasnika, a za jedno isto lovačko ili sportsko oružje može se izdati oružni list za najviše tri lica (zajednički korisnici oružja). Oružni list se izdaje sa rokom važenja od pet godina, uz mogućnost produženja za naredni period od pet godina pri čemu je MUP obavezan da obnovi provjeru ispunjavanja uslova iz čl. 17. st. 1. tač. 2-6 ovog *Zakona*, kako to nalaže čl. 28. *Zakona*. Kada je u pitanju trofejno oružje oružni list se izdaje na neograničeno vrijeme.

Pomenuti uslovi su usaglašeni standardima, imajući u vidu da i pored postojanja Evropske isprave za oružje u državama EU, komunitarno pravo prepušta državama članicama da svojim propisima urede sam administrativni postupak izdavanja odobrenja za nabavku i držanje oružja, pri čemu ovlašćenje za nabavku i ovlašćenje za držanje vatrenog oružja kategorije B mogu biti u obliku jedinstvenog administrativnog rješenja, shodno čl. 7(3) *Direktive 91/477/EEC*.

Polazeći od čl. 24. *Zakona o oružju* municiju za vatreno oružje fizička lica mogu pribaviti na osnovu oružnog lista, a privatna društva i preduzetnici na osnovu odobrenja za držanje oružja, što implicira zaključak da je ovakav pristup nabavci municije usaglašen sa čl. 10. *Direktive 91/477/EEC*.

■ ZAKONSKI (ADMINISTRATIVNI) USLOVI ZA CIVILNU NABAVKU I DRŽANJE ORUŽJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA I PREDUZETNIKA RADI OBAVLJANJA DJELATNOSTI

Odobrenje za nabavku vatrenog oružja, saglasno čl. 21. *Zakona o oružju*, može se izdati jedino privrednim društvima i preduzetnicima koji neposredno vrše poslove fizičkog obezbjeđenja i zaštite objekata i dobara i streljačkim organizacijama radi obavljanja djelatnosti, ako imaju obezbjeđen prostor za bezbjedan smještaj i čuvanje oružja. Članovima domaćih i inostranih lovačkih organizacija koji imaju dozvolu za lov, privredno društvo ili preduzetnik koji upravljaju lovištem mogu dati na posluđu lovačko oružje i municiju za određeno vrijeme i u određenom lovištu, radi odstrela divljači, kako to uređuje stav 2. ovog člana. Članovi inostranih lovačkih organizacija, mogu privrednom društvu koji upravlja lovištem povjeriti lovačko oružje koje je njihovo vlasništvo na čuvanje, za period do jedne godine, od dana predaje oružja, što se uređuje pisanim ugovorom.

Ovakvo uređenje je saglasno standardima, posebno vodeći računa da *Direktiva 91/477/EEC* i *Direktiva 2008/51/EC* zauzima fleksibilniji stav u pogledu bavljenja lovom i sportskim streljaštvom unutar granica EU.

Zakon o oružju ispunjava i uslove iz čl. 5. *Direktive 91/477/EEC*, koji se odnose na pravnu mogućnost države članice da povuku odobrenje za držanje oružja, ukoliko se izmijene okolnosti, propisane čl. 5(1)(b) *Direktive*. Ovu pravnu mogućnost Zakon o oružju propisuje u poglavlju IV, čiji je naslov „Oduzimanje oružja, municije i isprava o oružju“ (čl. 47-52.).

■ EVROPSKA ISPRAVA ZA VATRENO ORUŽJE

Direktiva 91/447/EEC uvodi standard i uređuje Evropsku ispravu za vatreno oružje ANEKS-om II. Tako čl. 1(4) ove *Direktive* propisuje da se Evropska isprava za vatreno oružje izdaje licu koje zakonito drži i koristi vatreno oružje. Isprava važi najviše pet godina, pri čemu se period važenja može produžiti. Evropska isprava za vatreno oružje je dokument koji se ne može prenositi na drugo lice, a na njoj mora biti navedeno jedno ili više komada vatrenog oružja koji imalac dozvole drži i koristi, a lice koje koristi vatreno oružje ispravu mora uvijek držati kod sebe. Svaka promjena u pogledu vlasništva ili karakteristika vatrenog oružja kao i njegovog gubitka ili krađe moraju biti naznačene u ispravi.

Direktiva 2008/51/EC o izmjenama i dopunama *Direktive 91/477/EEC* o kontroli nabavke i držanja oružja članom 1(4A) precizira da Evropska isprava za oružje mora sadržati podatke propisane ANEKS-om II *Direktive 91/477/EEC*, a sam ANEKS II utvrđuje da isprava mora imati sljedeće odjeljke:

- a) identitet vlasnika;
- b) naziv oružja ili vatrenog oružja, uključujući i naznaku kategorije u smislu ove Direktive;
- c) period važenja isprave;
- d) odjeljak koji koristi država članica koja izdaje ispravu (vrsta i napomene o ovlašćenjima i sl.);
- e) odjeljak gdje podatak unose ostale države članice (dozvola za ulazak na njihovu teritoriju i sl.);
- f) izjave.

Poštujući ANEKS II, pravo putovanja u drugu državu članicu sa jednim ili više komada vatrenog oružja kategorije B, C ili D, navedenih u Evropskoj ispravi za vatreno oružje, podliježe jednom ili više prethodnih, odgovarajućih odobrenja od strane države članice koja se posjećuje, koja odobrenja se upisuju u ispravu. Prethodno odobrenje, u principu nije neophodno za putovanje sa vatrenim oružjem kategorije C ili D, u svrhe lova, ili sa vatrenim oružjem kategorije B, C ili D u svrhe bavljenja sportskim ili rekreativnim streljaštvom, pod uslovom da putnik ima pri sebi Evropsku ispravu za vatreno oružje i može da obrazloži svrhu svog putovanja.

U slučaju kada je država članica obavijestila druge države članice, u skladu sa čl. 8(3), da je držanje određenog vatrenog oružja B, C ili D zabranjeno ili da podliježe obavezi dobijanja ovlašćenja, dodaje se jedna od sljedećih izjava:

„Putovanje u... (datu državu (date države) sa vatrenim oružjem... (naziv) je zabranjeno“,

„Putovanje u... (datu državu (date države) sa vatrenim oružjem... (naziv) podliježe obavezi dobijanja ovlašćenja“.

Direktiva 2008/51/EC je članom 1(e) izmijenila čl. 1(4) Direktive 91/477/EEC, propisavši jedinstveni rok važenja Evropske isprave za vatreno oružje za sve kategorije vatrenog oružja od pet godina, s mogućnošću njenog produženja, dok je čl. 1(4) Direktive 91/477/EEC dozvoljavao mogućnost važenja Evropske isprave za vatreno oružje za oružje kategorije D od najviše 10 godina.

Potrebno je voditi računa da Evropska isprava za vatreno oružje nije evropsko odobrenje za nabavku i držanje vatrenog oružja jer jurisdikciju za izdavanje odobrenja za nabavku i držanje vatrenog oružja imaju države članice. Za ukazati je i da je potpuna implementacija pojedinih djelova *Direktive 91/477/EEC* i *Direktive 2008/51/EC*, kao što su odredbe o međusobnim odnosima država članica, u pogledu nabavke, držanja i transporta oružja, kao i dosljedna primjena odredbi o Evropskoj ispravi o vatrenom oružju, moguća, tek po sticanju punopravnog članstva Crne Gore u Evropskoj uniji. No, i u ovoj fazi integracije je moguće upodobiti obrasce oružnog lista u Crnoj Gori sa propisanim izgledom obrasca Evropske isprave za vatreno oružje, prema *ANEKS-u II Direktive 91/477/EEC*. Takođe je moguće bilateralnim i multilateralnim ugovorima urediti međusobne odnose između država regiona i šire, posebno u dijelu uzajamnog prihvata uslova za kontrolu nabavke, držanja, stavljanja u promet i transporta oružja, u skladu sa komunitarnim pravom, kao i blagovremene i efikasne uzajamne razmjene informacija, čime bi se stvorili neophodni uslovi za ispunjenje obaveza za integraciju Crne Gore u Evropsku Uniju, a što bi bilo saglasno čl. 12(3) i čl. 13(1) i (2) *Direktive*.

■ PROIZVODNJA, STAVLJANJE U PROMET I TRANSFER ORUŽJA

Autonomno značenje termina „trgovac“ (dealer), u smislu čl. 1(2) *Direktive 91/477/EEC* značajno se razlikuje od domicilnog značenja termina „trgovac“ jer podrazumijeva svako fizičko ili pravno lice, čija se trgovinska ili poslovna djelatnost, u cjelosti ili djelimično, sastoji od proizvodnje, trgovine, razmjene, iznajmljivanja, popravke ili prepravke vatrenog oružja.

Direktiva 2008/51/EC ovako široko definisan pojam „trgovca“ dodatno proširuje, dodajući postojećoj, prethodno datoj definiciji i riječi „djelova oružja i municije u završnici“.²⁰

²⁰ Član 1(2) *Direktive 2008-51-EC*

Članom 1(B)(1e) Direktiva 2008/51/EC uvodi termin „broker“, koji se odnosi na svako fizičko ili pravno lice, koje nije trgovac, čija se trgovinska ili poslovna djelatnost u cjelosti ili djelimično sastoji od kupovine, prodaje ili organizovanja transfera oružja, čije značenje bi odgovaralo domicilnom poimanju trgovinskog posrednika, komisionara ili špeditera u trgovini oružjem i sl.

Crnogorski Zakon o oružju ne poznaje ovako široko datu definiciju „trgovca“, niti koristi termin „broker“ u prethodno datom značenju, ali u poglavlju V uređuje problematiku popravljavanja i prepravljavanja oružja, u poglavlju VI uređuje se promet oružja i municije, u poglavlju VII proizvodnja oružja i municije, dok poglavlje VIII uređuje prevoz oružja i municije, što su sve djelatnosti „trgovca“ u smislu Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC.

Noveliranim Zakonom o oružju bi bilo potrebno definisati pojam „trgovca“ (dealer-a), u značenju komunitarnog prava, kao i „brokera“, posebno vodeći računa da ovaj pojam podrazumijeva i djelatnosti posredovanja u trgovini oružjem, komisijone prodaje oružja i špedicije pri transportu oružja i sl..

Članom 4 Direktive 91/477/EEC je propisana obaveza države članice da, minimalno, u odnosu na kategorije A i B uslovi bavljenje djelatnošću „trgovca“ dobijanjem odobrenja, nakon obavljene provjere, barem ličnog i profesionalnog integriteta trgovca, pri čemu se provjera vrši nad licem koje rukovodi ovim poslovima, ukoliko je trgovac pravno lice. Takođe je svaka država članica dužna da za takvu djelatnost propiše obavezu prijavljivanja kada su u pitanju kategorije C i D.

Zakon o oružju koristi termin „privredno društvo“ i „preduzetnik“ za opis obavljanja djelatnosti koji pokrivaju termini „diler“ i djelimično „broker“ iz Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC, ne pominjući djelatnost posredovanja u trgovini oružjem, kao ni poslove špedicije u organizaciji transporta oružja.

Uslov za obavljanje djelatnosti privrednih društava i preduzetnika je odobrenje nadležnog organa, u konkretnom slučaju MUP-a CG, kakva obaveza je uređena u djelovima Zakona koji se odnose na pojedine vidove djelatnosti (čl. 56. st. 3. i 4.; čl. 59. st. 2. i 3.; čl. 60. st. 2. i 3.; čl. 62. st. 2. i 4.).

Propisi Crne Gore koji se odnose na unošenje, prenošenje i iznošenje oružja preko državne granice nijesu sadržani u Zakonu o oružju, već u zakonu kojim se uređuje nadzor državne granice, na koji upućuje čl. 39a Zakona o oružju (Službeni list CG, br. 49/08 od 15.08.2008.godine, kojim je noveliran Zakon o oružju, Službeni list br. 49/04 od 22.07.2004.godine).

Crnogorski Zakon o oružju je djelimično usaglašen sa zahtjevom Direktive 2008/51/EC, kojim je poslovanje subjekata u trgovini oružjem (u značenju termina iz Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC) uslovljeno odobrenjem koje se izdaje na osnovu provjere „koja minimalno uključuje privatni i profesionalni integritet“ subjekta poslovanja, obzirom da svi nabrojani vidovi poslovanja, osim djelatnosti posredovanja u trgovini i djelatnost špedicije u organizaciji transporta oružja, obuhvaćeni Zakonom o oružju, te podliježu provjeri i dokazivanju ispunjenosti uslova, što je propisano upućivanjem na odredbe čl. 17. st. 1. tač. 1-4. i tač. 6., čiji sadržaj je već prethodno pojašnjem u ovoj analizi u dijelu koji se odnosi na administrativne uslove za nabavku i držanje oružja, koje podliježe odobrenju nadležnog organa.²¹

Potpuna implementacija Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC u pogledu transfera oružja među državama članicama biće moguća tek potpunom integracijom Crne Gore u Evropsku uniju. Ipak u sadašnjoj fazi integracije Crna Gora mora da vodi računa o restriktivnosti odredbi čl. 14 i 15 Direktive 91/477/EEC u pogledu zabrane ulaska na teritoriju Crne Gore vatrenog oružja, izuzev u slučajevima i pod uslovima, definisanim čl. 11. i 12 Direktive, kao i oružja koje nije vatreno, pod uslovom da pravni sistem države to dozvoljava. Crna Gora je posebno dužna da vodi računa da putnici iz trećih država (van EU) koji namjeravaju da putuju u državu članicu Evropske unije poštuju odredbe o transferu oružja iz čl. 11 Direktive, koje odredbe moraju naći mjesta u noveliranom Zakonu o oružju.

Član 4 (5) Direktive 2008/51/EC obavezuje države članice da obezbijede da se svo vatreno oružje, u svakom momentu može povezati sa svojim vlasnikom. Međutim, u pogledu vatrenog oružja kategorije D, države članice su dužne da, počev od 28.07.2010. godine uvedu odgovarajuće mjere za pronalaženje, kao i, počev od 31.12.2014.

²¹ Strana 14. Upporedne analize.

godine, mjere koje omogućavaju da se u svakom momentu oružje koje se plasira na tržište, nakon 28.07.2010. godine, može povezati sa vlasnikom.

Činjenica da crnogorski Zakon o oružju ne poznaje kategoriju D, koja bi bila sistematizovana na jednom mjestu u Zakonu, ukazuje na potencijalne poteškoće koje se mogu očekivati u implementaciji ovih odredbi, što dodatno osnažuje stanovište da je dosljedna sistematizacija iz *Direktive 91/477/EEC* kategorizacije oružja na kategorije A, B, C i D, kroz Zakon o oružju, najcjelishodnije rješenje.

U pogledu jedinstvenog označavanja vatrenog oružja, shodno čl. 4 *Direktive 2008/51/EC*, u cilju njegovog pouzdanog identifikovanja i pronalaženja,²² od značaja je činjenica da u Crnoj Gori nema registrovanih civilnih proizvođača (privrednih subjekata) lakog i malokalibarskog vatrenog oružja i municije, što relativizuje značaj odredbi čl. 4(2)(a) *Direktive 2008/51/EC* u ovoj fazi (što ne znači da će tako biti i u budućnosti), obzirom da pomenuti član Direktive zahtijeva od države članice jedinstveno označavanje, uključujući naziv proizvođača, zemlju, ili mjesto proizvodnje, serijski broj i godinu proizvodnje (ukoliko ona nije dio serijskog broja), čime se ne uskraćuje pravo stavljanja trgovačkog znaka proizvođača oružja. Državama članicama se ostavlja mogućnost izbora da se opredjele za primjenu odredaba Konvencije o uzajamnom priznavanju oznaka na lakom oružju od 1.07.1969.godine, ili da zadrže svaku alternativnu jedinstvenu oznaku koja je prikladna za korisnike i koja sadrži broj ili alfanumerički kod, kojim se omogućava laka identifikacija zemlje proizvodnje.

S druge strane, aktuelnošću se ukazuje pitanje obaveze država članica da obezbjede, u vrijeme transfera vatrenog oružja od skladišta do mjesta stalne civilne upotrebe, odgovarajuće jedinstvene oznake, koje omogućavaju državama da identifikuju državu, koja vrši transfer, u kom djelu bi trebalo upotpuniti nacionalnu regulativu donošenjem odgovarajućeg propisa (zakonskog ili podzakonskog).

■ EVIDENCIJE

Komunitarno pravo u ovoj oblasti predviđa i obavezu za države članice da trgovci vode službenu evidenciju o podacima o vatrenom oružju, klasifikovanom u kategorije A, B i C, što prodazumijeva i podatke koji omogućavaju identifikaciju oružja, modela, kalibra i serijskog broja oružja, kao i generalije, odnosno imena i adrese dobavljača i kupaca, odnosno korisnika oružja. Obaveza je države članice da vrši stalni upravni nadzor, po ovom pitanju, a evidencije se čuvaju pet godina po prestanku obavljanja djelatnosti, što je eksplicitna obaveza trgovca.

Zakon o oružju samo okvirno uređuje ovu materiju, propisujući uopštenu obavezu u čl. 69. Ministarstvu unutrašnjih poslova, koje se odnosi na vođenje evidencije o izdatim odobrenjima za nabavku oružja i municije, izdatim oružnim listovima i odobrenjima za držanje oružja, izdatim odobrenjima za sakupljanje oružja, kao i oduzetom, nađenom i predatom oružju. U članu 70. st. 1. nabrojane su vrste evidencija koje su dužne sportske, streljačke i lovačke organizacije i druga privredna društva i preduzetnici, koji su registrovani za obavljanje djelatnosti, da vode o oružju i municiji koje su nabavili ili dali na korišćenje. Pored evidencija iz st. 1 ovog člana privredna društva i preduzetnici dužni su da vode evidencije i o proizvedenom i isporučenom oružju, nabavljenom i prodatom oružju i municiji, popraavljenom i prepravljenom oružju, nabavljenom oružju, oružju ustupljenom na korišćenje i o nabavljenoj i potrošenoj municiji, te sakupljenom oružju.

Prilikom redakcije teksta Zakona očigledno je propuštena obaveza propisivanja i obaveze evidencije proizvedene i isporučene municije u čl. 70. st. 2. tač. 1., što je takođe obaveza država članica, prema komunitarnom pravu, o čemu se mora povesti računa prilikom noveliranja Zakona.

Zakon o oružju je članom 71. prepustio MUP-u CG da podzakonskim propisom propiše obrasce i način vođenja pomenutih evidencija, koju obavezu je MUP Crne Gore ispunio donošenjem Pravilnika o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji.²³ Obzirom da ovaj podzakonski akt precizno i detaljno propisuje sadržaj i izgled obrazaca i sam način vođenja citiranih evidencija, upotpunjujući time sadržaj samog Zakona o oružju u domenu evidencija, može se zaključiti da je normativni pravni okvir Crne Gore (izuzev redakcijskog propusta iz člana 70. st. 2. tač. 1.), u ovom dijelu usaglašen sa *Direktivom 91/477/EEC* i *Direktivom 2008/51/EC*.

²² U svrhu ove Direktive, termin „pronalaženje“ odnosi se na sistematsko praćenje vatrenog oružja, i tamo, gdje je to moguće, njegovih dijelova i municije od proizvođača do kupca, kako bi se pomoglo nadležnim organima države članice da otkrivaju, istražuju i analiziraju nedozvoljenju proizvodnju i nedozvoljenu trgovinu.

²³ Službeni list RCG br. 02/05 od 18.01.2005.godine

Evidencije propisane čl. 6. i čl. 8-12. ovog Pravilnika čuvaju se trajno (minimalni standard iz navedenih Direktiva je pet godina), osim evidencija na davanju korištenja oružja za rekreativno i sportsko streljaštvo, koja se čuva jednu godinu. Ipak, po ocjeni autora analize, Pravilnik o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji bi trebalo dopuniti odredbom kojom bi se preciziralo koji je subjekat dužan da čuva evidencije po prestanku obavljanja djelatnosti od strane trgovca, kako to nalaže čl. 4(4) Direktive 2008/51/EC.

Potrebno je povesti računa da član 4(4) Direktive 2008/51/EC uvodi obavezu državama članicama da, zaključno sa 31.12.2014.godine, obezbjede uspostavljanje i održavanje kompjuterizovanog sistema za pohranjivanje podataka, centralizovanog ili decentralizovanog, koji garantuje ovlaštenim organima pristup sistemima za pohranjivanje podataka, u kojem će se evidentirati svako vatreno oružje koje podliježe ovoj Direktivi. U ovom sistemu moraju se evidentirati i čuvati podaci, tokom, najmanje, 20 godina o tipu, izradi, modelu, kalibru i serijskom broju vatrene oružja, kao i nazivima i adresama dobavljača i lica koja nabavljaju ili drže vatreno oružje.

Izrečeno konkretno znači da će biti potrebno izmijeniti odredbe čl. 15. Pravilnika o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji na način što će dvojni (dualni) sistem vođenja evidencija, pri čemu je knjigovodstvena pisana evidencija obligatorna, a elektronska evidencija fakultativna, biti zamijenjena obligatornim elektronskim načinom vođenja evidencija.

■ OSTALE ODREDBE

Direktiva EU 91/477/EEC je članom 16 uvela državama članicama obavezu uvođenja kazne za nepoštovanje propisa, donešenih po osnovu ove Direktive, koje kazne moraju biti adekvatne potrebi afirmacije poštovanja tih propisa.

Zakon o oružju u poglavlju XI propisuje kaznene odredbe, klasifikujući kao prekršaj kršenje pojedinih normi ovog Zakona, što ne isključuje mogućnost krivičnog gonjenja, odnosno vođenja krivičnog postupka, u slučaju da se držanjem (aktivnim ili pasivnim) nekog od pravnih subjekata na koje se odnosi zakon, ostvare obilježja nekog od krivičnih djela, koja se gone po službenoj dužnosti²⁴, koja materija je uređena Krivičnim zakonikom²⁵ (materijalno pravo), odnosno Zakonikom o krivičnom postupku²⁶ (procesno pravo).

Propisane prekršajne kazne iz Zakona o oružju, koje se kreću od jednostrukog do petostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori (kao promjenjivog ekonomskog parametra), za fizička lica²⁷ za lakše prekršaje, odnosno trostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade za fizička lica za teže prekršaje, kao i propisane prekršajne kazne za privredna društva, u iznosu od desetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori, impliciraju zaključak da su propisane prekršajne kazne prema zakonu o oružju, adekvatne potrebi generalne i specijalne prevencije, zaštite javnog poretka, te učvršćivanja društvenog morala i discipline građana, što predstavlja, ujedno i opštu svrhu izricanja prekršajnih sankcija u Crnoj Gori.²⁸

Stoga se može zaključiti da su kaznene odredbe Zakona o oružju usaglašene sa zahtjevom iz čl. 16. Direktive 91/477/EEC.

Član 13(1) Direktive 91/477/EEC predviđa obavezu državama članicama međusobne razmjene svih korisnih informacija koje su im dostupne, a koje se odnose na transfere oružja, u koju svrhu je predviđeno i formiranje mreže za razmjenu podataka radi odgovarajuće primjene ovog člana, kako to nalaže čl. 13(3) Direktive.

Direktiva 91/477/EEC ostavlja mogućnost državama članicama da primjenom čl. 12(3) fleksibilnije urede pitanje kretanja oružja, međusobnim sporazumima o uzajamnom priznavanju nacionalnih regulativa.

²⁴ Npr. krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz čl. 403. KZ; krivično djelo izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namjenjenih za izvršenje krivičnih djela iz čl. 402. KZ; krivično djelo nedozvoljeno postupanje sa eksplozivnim i zapaljivim materijalom iz čl. 335. KZ.

²⁵ Krivični zakonik (Službeni list RCG, br. 70/03, 13/04, 47/06 i službeni list CG, br. 40/08).

²⁶ Zakonik o krivičnom postupku (Službeni list RCG, br. 71/03, 7/04 i 47/06).

²⁷ Minimalna zarada, u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom, na dan 10.07.2009.godine, u Crnoj Gori iznosi 55,00 €.

²⁸ Član 8. Zakona o prekršajima (Službeni list RCG, br. 25/94; 38/96; 48/99).

Države članice su dužne, shodno članu 14 Direktive 91/477/ECC, da usvoje sve relevantne odredbe kojima se zabranjuje ulazak na njihovu teritoriju:

- vatrenog oružja, izuzev u slučajevima i pod uslovima definisima čl. 11 i čl. 12 ove Direktive;
- oružja, osim vatrenog oružja (u značenju ANEKS-a I), pod uslovom da domicilne zakonske odredbe države članice to dozvoljavaju.

Zakon o oružju, po ocjeni autora, nije terminološki usaglašen sa Direktivama 91/477/EEC i 2008/51/EC, pa se ukazuje i potreba pravno-jezičke redakcije, imajući u vidu da su prevodi međunarodnih pravnih instrumenata (OUN, EU, OSCE) često konfuzni, što otežava njihovu implementaciju u domaći pravni poredak.

Stoga redakcija teksta Zakona podrazumijeva, po ocjeni autora, timski rad pravnih stručnjaka, stručnjaka za oružje i prevodilaca.

■ TABELARNI PRIKAZ USKLAĐENOSTI NORMATIVNOG PRAVNOG OKVIRA CRNE GORE SA DIREKTIVOM EU 91/477/
EEC I DIREKTIVOM 2008/51/EC

TABELA I

Definicija i kategorizacija oružja

TEMA	ODREDBE I ZAHTEJEVI DIREKTIVE 91/477/ EEC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
Definicija oružja	Direktiva 91/477/EEC odnosi se na oružje i vatreno oružje, čiji značenje je propisano ANEKS-om I (svako vatreno oružje definisano u odjeljku II ovog ANEKS-a, ukoliko nije isključena njegova primjena, na osnovu odjeljka III ovog ANEKS-a, pri čemu se termin „vatreno oružje“ odnosi na svaki predmet koji spada u kategorije A, B, C i D), kao i drugo oružje, osim vatrenog, u smislu nacionalnih zakonodavstava.	Oružjem, u smislu čl. 2. Zakona o oružju, smatra se: 1. vatreno oružje; 2. vazdušno oružje; 3. gasno oružje i oružje za signalizaciju; 4. rasprskavajuće oružje; 5. oružje sa tetivom; 6. hladno oružje; 7. glavni djelovi oružja; Oružjem se smatraju i naprave koje su ovim Zakonom utvrđene kao oružje.	Definicija oružja iz čl. 2. Zakona o oružju je usaglašena odredbama ANEKS-a I odjeljka I Direktive 91/477/EEC.
Definicija vatrenog oružja	Direktiva 2008/51/EC precizira značenja termina <i>vatrenog oružja</i> iz čl. 1 Direktive 91/477/EEC na način što se u svrhu ove Direktive termin <i>vatreno oružje</i> odnosi na lako prenosivo oružje, koje ima cijev i koje ispaljuje, konstruisano je da ispaljuje, ili se može preraditi tako da ispaljuje metak ili projektil, usljed zapaljivog punjenja, ukoliko nije isključeno iz ove kategorije po osnovu odjeljka III ANEKS-a I	Vatreno oružje, u smislu čl. 3. st. 1., su sve vrste pušaka, pištolja i revolvera, kao i sve vrste naprave iz kojih se pomoću potisnutog djelovanja barutnih gasova izbacuje kroz cijev zrno, kugla, sačma, strelica ili drugi projektil, kao i ručne ili sa-mostojeće naprave namijenjene izazivanju glasnog pucnja koje su konstruisane da ne mogu primiti cjelovito punjenje, a pune se od kraja cijevi određenom količinom crnog baruta i pale štapi- nom, kremenom ili kapislom (mužari).	Definicija vatrenog oružja, u smislu čl.3. Zakona o oružju ne isporučuje sve zahtjeve iz čl. 1(A) Direktive 2008/51/EC kojom se precizira značenje termina vatreno oružje iz čl. 1, odnosno ANEKS-a I direktive 91/477/EEC, jer, pored lako prenosivog oružja koji ima cijev i koji ispaljuje, konstruisano je da ispaljuje metak i projektil ne obuhvata određenje oružja „koje se može preraditi tako da ispaljuje metak ili projektil, usljed zapaljivog punjenja (convertible weapons)“.

TEMA	ODREDBE I ZAHTEVI DIREKTIVE 91/477/EEC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Zabranjeno vatreno oružje – kategorija A</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. eksplozivni vojni projektili i lanseri; 2. automatsko vatreno oružje; 3. vatreno oružje, koje ima oblik predmeta druge namjene; 4. municija sa prodirućim, eksplozivnim ili zapaljivim projektilom i projektili za takvu municiju; 5. municija za pištolj i revolver sa ekspanzivnim projektilima (dum-dum) i projektili za pomenutu municiju, osim municije za lov ili streljaštvo, za lica koja imaju ovlašćenja da ih koriste; 	<p>Zabranjena je nabavka, držanje, nošenje, proizvodnja, popravljivanje i prepravljivanje, promet i prevoz oružja i municije, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. svih vrsta automatskog oružja; 2. drugog poluautomatskog oružja sa kapacitetom magacina većim od 5 metaka, osim pušaka kalibra 22 LR; 3. svih vrsta oružja sa integralnim prigušivačem, prigušivača namjenjenih oružju i dijelova za prigušivače; 4. teleskopskih nišana sa svjetlosnim snopom ili sa uređajem za elektronsko pojačavanje svjetlosti ili infracrvenih uređaja; 5. oružja koje je namijenjeno izbacivanju eksplozivnih projektila; 6. oružja koje ima oblik predmeta druge namjene, tako da po svom spoljnjem izgledu nije prepoznatljivo kao oružje; 7. rasprskavajućeg oružja; 8. municije čija je osnovna namjena probijanje oklopa, municije sa eksplozivnim, zapaljivim ili otrovnim projektilima; 9. municija za koju nije pribavljeno odobrenje za stavljanje u promet prema odredbama posebnih propisa; 10. bodeža skakavca, čije se sječivo nalazi pod pritiskom sabijene opruge, a iz drške iskače pritiskom na dugme ili polugu, boksera i metalnih zvjezdica (šuriken za bacanje). 	<p>Zakon poznaje svih pet vrsta oružja, čija je civilna nabavka, držanje, nošenje, promet i prepravljivanje i prepravljivanje, saglasno kategoriji A direktive 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja. Zakon klasifikuje još pet dodatnih vrsta oružja, čija je civilna nabavka i držanje zabranjeno.</p>
<p>Vatreno oružje koje podliježe obavezi dobijanja odobrenja – kategorija B</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. poluautomatsko ili repetirajuće kratkocijevno vatreno oružje, 2. kratkocijevno oružje za jedinačnu paljbu sa središnjom udarnom iglom; 3. kratkocijevno oružje za jedinačnu paljbu za prstenasto opaljenje, ukupne dužine do 28 cm; 4. poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje sa magacinom i ležištem za više od tri metka; 5. poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje sa magacinom i ležištem za najviše tri metka, kod kojeg se opruga za punjenje može skinuti; 6. repetirajuće i poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje glatke cijevi, ukupne dužine do 60 cm; 7. poluautomatsko vatreno oružje za civilnu upotrebu, koje je slično automatskom oružju. 	<p>Zakon o oružju nije sistematizovao oružje kategorije B na jednom mjestu, a analizom sadržaja samog Zakona, u oružje, za čiju nabavku i držanje je potrebno odobrenje nadležnog organa može se svrstati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vatreno oružje i samostrijeli sa silom natege većom od 45 kg (100 funti); 2. vatreno oružje sa projektilom punjenim omamljujućim materijalom (za omamljivanje životinja i u naučne svrhe); 3. staro oružje (više od tri primjerka); 4. hladno oružje, automatsko i poluautomatsko oružje, koje više nije u naoružanju oružanih snaga ili policije, a trajno je onesposobljeno za upotrebu (uz obavezu posjedovanja odobrenja za sakupljanje starog oružja); 5. municija za vatreno oružje. 	<p>Iako svo vatreno oružje, koje nije svrstano u kategoriju A, prema sadržaju Zakona o oružju spada u kategoriju B, bilo bi cjelishodno da se kategorija B sistematizuje, saglasno Direktivi 91/477/EEC, odnosno, pravno tehnički uredi normom koja bi objedinila sve vrste ovog oružja, njihovim nabiranjem na jednom mjestu. Ovo se čini neophodnim, sa aspekta pravničke konciznosti i pojednostavljenog praćenja usaglašenosti domaćinih propisa sa komunitarnim pravom, u cilju jačanja pravne sigurnosti, izbjegavanja arbitrarnosti u tumačenju propisa i nedoumica u njihovoj primjeni.</p>

TEMA	ODREDBE I ZAHTEVI DIREKTIVE 91/477/EEC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Vatreno oružje koje podliježe obavezi prijavljivanja – kategorija C</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. repetirajuće dugocijevno vatreno oružje, osim oružja navedenog u kategoriji B, tačka 6; 2. dugocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu sa užijebljenom cijevi; 3. poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje, osim oružja u kategoriji B, tač. 4-7; 4. kratkocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu za prstenasto opaljenje, ukupne dužine više od 28 cm. 	<p>Zakon o oružju ne propisuje ni jednu vrstu oružja koje podliježe obavezi prijavljivanja, što bi odgovaralo kategoriji C prema ANEKS-u I Direktive 91/477/EEC.</p>	<p>Sama činjenica da Zakon ne poznaje vrste oružja kategorije C ne vodi nužno zaključku da je u ovom dijelu Zakon o oružju neusaglašen sa Direktivom 91/477/EEC i Direktivom 2008/51/EC, jer se može zaključiti da je oružje koje po osnovu ANEKS-a obuhvaćeno kategorijom C, već obuhvaćeno vrstama oružja za čiju nabavku i držanje crnogorski Zakon o oružju nalaže dobijanje odobrenja nadležnog organa (kategorija B). Legitimnost ovakvog pristupa Crne Gore potvrđuje praksa pojedinih država članica. Ipak, sistematizacija koja odgovara ANEKS-u I se preporučuje iz već datih razloga.</p>
<p>Ostalo vatreno oružje – kategorija D</p>	<p>Dugocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu sa glatkom cijevi</p>	<p>Dugocijevno vatreno oružje za jedinačnu paljbu glatke cijevi, prema sistematizaciji crnogorskog zakona spada u vatreno oružje za koje je potrebno odobrenje.</p>	<p>Restriktivni pristup Crne Gore ne znači ne-usaglašenost sa Direktivom 91/477/EEC i Direktivom 2008/51/EC. Ipak, dosljedno prihvatanje sistematizacije iz same Direktive 91/477/EEC bi bilo najcjelishodnije, sa aspekta konzistentnosti pravnog sistema, obzirom da se kategorizacija vatrenog oružja provlači i kroz čitav niz drugih odredbi (npr. pri regulisanju djelatnosti civilne trgovine oružjem, ili uvođenja Evropske isprave za vatreno oružje).</p>

TABELA II

Zakonski (administrativni) uslovi za civilnu nabavku i držanje oružja koje podliježe odobrenju nadležnog organa

TEMA	ODREDBE I ZAHTEVI DIREKTIVE 91/477/EEC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Nabavka i držanje oružja od strane fizičkih lica</p>	<p>Direktiva 91/477/EEC u čl. 5. ne ograničavajući važnije odredbe čl. 3, koji daje prostor državam članicama za uvođenje strožih standarda od minimalnih standarda Direktive, obavezuje države članice da odobre nabavku i držanje oružja samo licima „koja imaju opravdani razlog“, propisujući pored ovog centralnog uslova i uslove:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da se radi o licima koja imaju 18 ili više godina, izuzev u svrhe lova i streljaštva; - da se radi o licima za koje se opravdano može zaključiti da je malo vjerovatno da ova lica predstavljaju opasnost za sebe, javni red i bezbjednost. 	<p>Zakon propisuje u čl. 17. da se odobrenje za nabavku oružja može izdati fiz. licu koje ispunjava sljedeće uslove:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ da je navršilo 21 godinu života; ■ da nije osuđivano ili da protiv njega nije pokrenut postupak za kriv. djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti CG, protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međ. pravom, protiv života i tijela, imovine, kao i za druga kriv. djela sa elementima nasilja, koristoljublja ili niskih pobuda; ■ da u posljednje tri godine, prije podnošenja zahtjeva nije kažnjavano ili da protiv njega nije pokrenut postupak za prekršaje protiv javnog reda i mira izvršene upotrebom vatrenog oružja, kao i prekršaje utvrđene ovim zakonom; ■ da ne postoje druge okolnosti koje ukazuju da bi oružje moglo biti zloupotrebjeno, a posebno: češće i prekomjerno uzimanje alkohola, teže poremećeni porodični odnosi, komšijski odnosi ili odnosi na radnom mjestu, disciplinske povrede propisa o lovu ili sportskom streljaštvu i sl.; ■ da ima opravdan razlog za nabavku oružja; ■ da je zdravstveno sposoban; ■ da je obučeno u rukovanju oružjem i da poznaje propise, koji se odnose na držanje i nošenje oružja. <p>Član 18. Zakona taksativno nabraja da se opravdanim razlozima za nabavku oružja smatra ugrožena lična bezbjednost, bavljenje lovom ili bavljenje sportskim streljaštvom. Član 27. Zakona propisuje da se oružni list izdaje fizičkom licu koje posjeduje oružje za ličnu bezbjednost ili vlasniku trofejnog oružja, dok se oružni list za držanje i nošenje oružja izdaje fiz. licu radi bavljenja streljaštvom ili lovom.</p>	<p>Potrebno je precizno propisati Zakonom za koje sve vrste oružja je propisana obaveza prethodne obučenosti, obzirom da čl. 20. Zakona pominje samo tri vrste oružja i to: lovačko oružje, sportsko oružje i kratko vatreno oružje; pa ostaje nejasno da li ova obaveza važi i za ostale vrste oružja, koje se ne odnosi na oružje kategorije A, iz Direktive 91/477/EEC, zbog čega bi noveliranjem Zakona ovu nedosljednost trebalo otkloniti.</p>

TEMA	ODREDBE I ZAHTEVI DIREKTIVE 91/477/EEC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Nabavka i držanje oružja od strane privrednih društava i preduzetnika</p>	<p>Članom 4 Direktive 91/477/EEC je propisana obaveza države članice da, minimalno, u odnosu na kategorije A i B uslovi bavljenja djelatnošću „trgovca“ dobijanjem odobrenja, nakon obavljene provjere, barem ličnog i profesionalnog integriteta trgovca, pri čemu se provjera vrši nad licem koje rukovodi ovim poslovima, ukoliko je trgovac pravno lice. Takođe je svaka država članica dužna da za takvu djelatnost propiše obavezu prijavljivanja kada su u pitanju kategorije C i D.</p>	<p>Odobrenje za nabavku vatrenog oružja, shodno čl. 21. Zakona može se izdati jedino privrednim društvima i preduzetnicima koji neposredno vrše poslove fizičkog obezbjeđenja i zaštite objekata i dobara i streljačkim organizacijama radi obavljanja djelatnosti ako imaju obezbjeđen prostor za bezbjedan smještaj i čuvanje oružja. Članovima domaćih i inostranih lovačkih organizacija koji imaju dozvolu za lov, privredno društvo ili preduzetnik koji upravljaju lovištem mogu dati na poslugu lovačko oružje i municiju za određeno vrijeme i u određenom lovištu, radi odstrela divljači, kako to uređuje stav 2. ovog člana. Članovi inostranih lovačkih organizacija, mogu privrednom društvu koji upravlja lovištem povjeriti lovačko oružje koje je njihovo vlasništvo na čuvanje, za period do jedne godine, od dana predaje oružja, što se uređuje pisanim ugovorom.</p>	<p>Ova tematska cjelina je usaglašena sa minimalnim standardima Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC, posebno vodeći računa da direktive zauzimaju fleksibilniji stav u pogledu bavljenja lovom i sportskim streljaštvom unutar granica EU.</p>
<p>Oduzimanje odobrenja za držanje vatrenog oružja</p>	<p>Direktiva 91/477/EEC propisuje pravnu mogućnost države članice da povuku odobrenje za držanje oružja, ukoliko se izmijene okolnosti propisane čl. 5(1)(b).</p>	<p>Ovu pravnu mogućnost Zakon o oružju propisuje u poglavlju IV, čiji je naslov „Oduzimanje oružja, municije i isparava o oružju“ (čl. 47-52.).</p>	<p>Zakon o oružju je usaglašen standardima Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC.</p>

TABELA III

Evropska isprava za vatreno oružje

TEMA	ODREDBE I ZAHJEVI DIREKTIVE 91/477/EEC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJA	PREPORUKE
<p>Evropska isprava za vatreno oružje</p>	<p>Direktiva 91/447/EEC uvodi standard i uređuje Evropsku ispravu za vatreno oružje ANEKS-om II. Član 1(4) ove Direktive propisuje da se Evropska isprava za vatreno oružje izdaje licu koje zakonito drži i koristi vatreno oružje. Isprava važi najviše pet godina, pri čemu se period važenja može produžiti. Evropska isprava za vatreno oružje je dokument koji se ne može prenositi na drugo lice, a na njoj mora biti navedeno jedno ili više komada vatrene oružja koje imalac dozvole drži i koristi, a lice koje koristi vatreno oružje ispravu mora uvijek držati kod sebe. Svaka promjena u pogledu vlasništva ili karakteristika vatrene oružja kao njegovog gubitka ili krađe moraju biti naznačene u ispravi.</p> <p>Direktiva 2008/51/EC o izmjenama i dopunama Direktive 91/477/EEC o kontroli nabavke i držanja oružja članom 1(4A) precizira da Evropska isprava za oružje mora sadržati podatke propisane ANEKS-om II Direktive 91/477/EEC, a sam ANEKS II utvrđuje da isprava mora imati sljedeće odjeljke:</p> <ol style="list-style-type: none"> identitet vlasnika; naziv oružja ili vatrene oružja, uključujući i naznaku kategorije u smislu ove Direktive; period važenja isprave; odjeljak koji koristi država članica koja izdaje ispravu (vrsta i napomene o ovlaštenjima i sl.); odjeljak gdje podatak unose ostale države članice (dozvola za ulazak na njihovu teritoriju i sl.); izjave. 	<p>Zakon o oružju ne sadrži određenje Evropske isprave za vatreno oružje.</p>	<p>Za ukazati je da je potpuna implementacija pojedinih dijela Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC, kao što su odredbe o međusobnim odnosima država članica, u pogledu nabavke, držanja i transporta oružja, kao i dosljedna primjena odredbi o Evropskoj ispravi o vatrene oružju, moguća, tek po sticanju punopravnog članstva Crne Gore u Evropskoj uniji. No, i u ovoj fazi integracije je moguće upodobiti obrasce oružnog lista u Crnoj Gori sa propisanim izgledom obrasca Evropske isprave za vatreno oružje, prema ANEKS-u II Direktive 91/477/EEC. Takođe je moguće bilateralnim i multilateralним ugovorima urediti međusobne odnose između država regiona i šire, posebno u dijelu uzajamnog prihvata uslova za kontrolu nabavke, držanja, stavljanja u promet i transporta oružja, u skladu sa komunitarnim pravom, kao i blagovremene i efikasne uzajamne razmjene informacija, čime bi se stvorili neophodni uslovi za ispunjenje obaveza za integraciju Crne Gore u Evropsku Uniju, a što bi bilo saglasno čl. 12(3) i čl. 13(1) i (2) Direktive.</p>

TABELA IV

Proizvodnja, stavljenje u promet i transfer oružja

TEMA	ODREDBE I ZAHTEJEVI DIREKTIVE 91/477/ECC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Autonomno značenje termina „trgovac (dealer) i broker“</p>	<p>Autonomno značenje termina „trgovac“ (dealer), u smislu čl. 1(2) Direktive 91/477/EEC značajno se razlikuje od domicilnog značenja termina „trgovac“ jer podrazumijeva svako fizičko ili pravno lice, čija se trgovinska ili poslovna djelatnost, u cjelosti ili djelimično, sastoji od proizvodnje, trgovine, razmjene, iznajmljivanja, popravke ili prepravke vatrenog oružja.</p> <p>Direktiva 2008/51/EC ovako široko definisan pojam „trgovca“ dodatno proširuje, dodajući postojećoj, prethodno datoj definiciji i riječi „djelova oružja i municije u završnici“.</p> <p>Članom 1(B)(1e) Direktiva 2008/51/EC uvodi termin „broker“, koji se odnosi na svako fizičko ili pravno lice, koje nije trgovac, čija se trgovinska ili poslovna djelatnost u cjelosti ili djelimično sastoji od kupovine, prodaje ili organizovanja transfera oružja, čije značenje bi odgovaralo domicilnom poimanju trgovinskog posrednika, komisionara ili špeditera u trgovini oružjem i sl.</p> <p>Članom 4 Direktive 91/ 477/EEC je propisana obaveza države članice da, minimalno, u odnosu na kategorije A i B uslovi bavljenje djelatnošću „trgovca“ dobijanjem odobrenja, nakon obavljene provjere, barem ličnog i profesionalnog integriteta trgovca, pri čemu se provjera vrši nad licem koje rukovodi ovim poslovima, ukoliko je trgovac pravno lice. Takođe je svaka država članica dužna da za takvu djelatnost propiše obavezu prijavljivanja kada su u pitanju kategorije C i D.</p>	<p>Crnogorski Zakon o oružju ne poznaje ovako široko datu definiciju „trgovca“, niti koristi termin „broker“ u prethodno datom značenju, ali u poglavlju V uređuje problematiku popravljivanja i prepravljivanja oružja, u poglavlju VI uređuje se promet oružja i municije, u poglavlju VII proizvodnja oružja i municije, dok poglavlje VIII uređuje prevoz oružja i municije, što su sve djelatnosti „trgovca“ u smislu Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC.</p> <p>Zakon o oružju koristi termin „privredno društvo“ i „preduzetnik“ za opis obavljanja djelatnosti koji pokrivaju termini „diler“ i djelimično „broker“ iz Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC, ne pominjući djelatnost posredovanja u trgovini oružjem, kao ni poslove špedicije u organizaciji transporta oružja i sl.</p>	<p>Postoji potreba definisanja termina <i>trgovac (dealer)</i>, u značenju komunitarnog prava, kao i termina <i>broker</i>, vodeći računa da ovaj pojam podrazumijeva i djelatnost posredovanja u trgovini oružjem, komisijonu prodaju i špediciju.</p> <p>U ostalom dijelu Zakon je usaglašen sa zahtjevom Direktive 2008/51/EC, kojim je poslovanje subjekata u trgovini oružjem (u značenju termina iz Direktive 91/477/EEC i Direktive 2008/51/EC) uslovljeno odobrenjem koje se izdaje na osnovu provjere „koja minimalno uključuje privatni i profesionalni integritet“ subjekta poslovanja, obzirom da svi nabrojani vidovi poslovanja, osim djelatnosti posredovanja u trgovini i djelatnost špedicije u organizaciji transporta oružja, obuhvaćeni Zakonom o oružju, te podliježu provjeri i dokazivanju ispunjenosti uslova, što je propisano upućivanjem na odredbe čl. 17. st. 1. tač. 1-4. i tač. 6. Potpuna implementa cija Direktive 91/477/ EEC i Direktive 2008/51/ EC u pogledu transfera oružja među državama članicama biće moguća tek potpunom integracijom Crne Gore u Evropsku uniju. Ipak u sadašnjoj fazi integracije Crna Gora mora da vodi računa o restriktivnosti odredbi čl. 14 i 15 Direktive 91/477/EEC u pogledu zabrane ulaska na teritoriju Crne Gore vatrenog oružja, izuzev u slučajevima i pod uslovima, definisanim čl. 11. i 12 Direktive, kao i oružja koje nije vatreno, pod uslovom da pravni sistem države to dozvoljava. Crna Gora je posebno dužna da vodi računa da putni ci iz trećih država (van EU) koji namje ravaju da putuju u državu članicu Evro pske unije poštuju odredbe o transferu oružja iz čl. 11 Dire ktive, koje odredbe mora- ju naći mjesta u noveliranom Zakonu o oružju.</p>

TEMA	ODREDBE I ZAHTEVI DIREKTIVE 91/477/ECC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Označavanje i registrovanje vatrenog oružja</p>	<p>Države članice su dužne da svako vatreno oružje ili dio koji se plasira na tržište bude prethodno označeno i registrovano, ili da bude deaktivirano, kako to nalaže čl. 4(1) Direktive 2008/51/EC da bi se oružje identifikovalo i efikasno pronalazilo, usljed čega su države dužne da tokom proizvodnje svakog vatrenog oružja:</p> <p>a) zahtijevaju jedinstveno označavanje, uključujući naziv proizvođača, zemlju ili mjesto proizvodnje, serijski broj i godinu proizvodnje (ukoliko ona nije dio serijskog broja). U ove svrhe države članice mogu se opredijeliti za primjene odredaba Konvencije o uzajamnom priznavanju oznaka na lakom oružju od 1.07. 1969.godine, ili da</p> <p>b) zadrže svaku alternativnu jedinstvenu oznaku koja je prikladna za korisnike i koja sadrži broj ili alfanumerički kod, kojim se omogućava laka identifikacija zemlje proizvodnje.</p> <p>Oznaka se stavlja na neophodni sastavni dio vatrenog oružja, čijim bi uništenjem vatreno oružje postalo neupotrebljivo. Postojim obaveza i označavanja osnovnih paketa kompletne municije na način koji pruža informacije o nazivu proizvođača, oznaku partije (serije), kalibar i vrstu municije. Države članice su dužne da obezbijede, u vrijeme transfera vatrenog oružja, od skladišta Vlade ka mjestu stalne civilne upotrebe, odgovarajuću jedinstvenu oznaku, koja omogućava identifikaciju zemlje koja vrši transfer.</p> <p>Član 4 (5) Direktive 2008/51/EC obavezuje države članice da obezbijede da se svo vatreno oružje, u svakom momentu može povezati sa svojim vlasnikom. Međutim, u pogledu vatrenog oružja kategorije D, države članice su dužne da, počev od 28.07.2010. godine uvedu odgovarajuće mjere za pronalazjenje, kao i, počev od 31.12.2014.godine, mjere koje omogućavaju da se u svakom momentu oružje koje se plasira na tržište, nakon 28.07. 2010. godine, može povezati sa vlasnikom.</p>	<p>Propisi Crne Gore koji se odnose na unošenje, prenošenje i iznošenje oružja preko državne granice nisu sadržani u Zakonu o oružju, već u zakonima kojima se uređuje nadzor državne granice, na koji upućuje čl. 39a Zakona o oružju.</p> <p>Član 63. Zakona o oružju propisuje da zahtjev za izdavanje odobrenja za prevoz oružja i municije sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. naziv i adresu pošiljaoca; 2. naziv i adresu primaoca; 3. naziv i adresu proizvođača oružja; 4. vrstu,marku,fabrički broj, kalibar, količinu i način pakovanja oružja; 5. oznaku vrste transportnog sredstva; 6. datum i vrijeme početka prevoza, smjer kretanja i odredište; 7. naziv ulaznog i izlaznog graničnog prelaza i vrijeme kada će se oružje i municija prevesti preko graničnog prelaza; 8. mjere bezbjednosti za vrijeme prevoza oružja. <p>Nadležni organ može, prema potrebi, narediti preduzimanje i posebnih mjera bezbjednosti prilikom prevoza oružja (smjer kretanja, pratnja pošiljaoca ili prevoznika, pratnja policije i dr.).</p>	<p>U pogledu jedinstvenog označavanja vatrenog oružja, shodno čl. 4 Direktive 2008/51/EC, u cilju njegovog pouzdanog identifikovanja i pronalazjenja, od značaja je činjenica da u Crnoj Gori nema registrovanih civilnih proizvođača (privrednih subjekata) lakog i malokalibarskog vatrenog oružja i municije, što relativizuje značaj odredbi čl. 4(2)(a) Direktive 2008/51/EC u ovoj fazi (što ne znači da će tako biti i u budućnosti), obzirom da pomenuti član Direktive zahtijeva od države članice jedinstveno označavanje, uključujući naziv proizvođača, zemlju, ili mjesto proizvodnje, serijski broj i godinu proizvodnje (ukoliko ona nije dio serijskog broja), čime se ne uskraćuje pravo stavljanja trgovačkog znaka proizvođača oružja.</p> <p>Aktuelnošću se ukazuje pitanje obaveze država članica da obezbijede, u vrijeme transfera vatrenog oružja od skladišta do mjesta stalne civilne upotrebe, odgovarajuće jedinstvene oznake, koje omogućavaju državama da identifikuju državu, koja vrši transfer, u kom djelu bi trebalo upotpuniti nacionalnu regulativu donošenjem odgovarajućeg propisa (zakonskog ili podzakonskog).</p> <p>Činjenica da Zakon ne poznaje kategoriju D, koja bi bila sistematizovana na jednom mjestu u Zakonu ukazuje na potencijalne poteškoće u budućoj implementaciji odredbi čl. 4(5) Direktive 2008/51/EC,</p> <p>što dodatno osnažuje stanovište da je dosljedna sistematizacija iz Direktive 91/477/EEC kategorizacije oružja na kategorije A, B, C i D, kroz Zakon o oružju, najcjelishodnije rješenje.</p>

TABELA V

Evidencije i razmjena informacija

TEMA	ODREDBE I ZAHJEVI DIREKTIVE 91/477/ECC I DIREKTIVE 2008/51/EC	ODREDBE ZAKONA O ORUŽJU	PREPORUKE
<p>Evidencije i obrasci</p>	<p>Komunitarno pravo u ovoj oblasti predviđa i obavezu za države članice da trgovci vode službenu evidenciju o podacima o vatrenom oružju, klasifikovanom u kategorije A, B i C, što prodazumijeva i podatke koji omogućavaju identifikaciju oružja, modela, kalibra i serijskog broja oružja, kao i generalije, odnosno imena i adrese dobavljača i kupaca, odnosno korisnika oružja. Obaveza je države članice da vrši stalni upravni nadzor, po ovom pitanju, a evidencije se čuvaju pet godina po prestanku obavljanja djelatnosti, što je eksplicitna obaveza trgovca.</p> <p>Član 4(4) Direktive 2008/51/EC uvodi obavezu državam članicama da, zaključno sa 31.12.2014. godine, obavezno uspostavljanje i održavanje kompjuterizovanog sistema za pohranjivanje podataka, centralizovanog ili decentralizovanog, koji garantuje ovlaštenim organima pristup sistemima za pohranjivanje podataka, u kojem će se evidentirati svako vatreno oružje koje podliježe ovoj Direktivi. U ovom sistemu moraju se evidentirati i čuvati podaci, tokom, najmanje, 20 godina o tipu, izradi, modelu, kalibru i serijskom broju vatrenog oružja, kao i nazivima i adresama dobavljača i lica koja obavljaju ili drže vatreno oružje.</p>	<p>Zakon o oružju samo okvirno uređuje ovu materiju, propisujući uopštenu obavezu u čl. 69. Ministarstvu unutrašnjih poslova, koje se odnosi na vođenje evidencije o izdatim odobrenjima za nabavku oružja i municije, izdatim oružnim listovima i odobrenjima za držanje oružja, izdatim odobrenjima za sakupljanje oružja, kao i oduzetom, nađenom i predatom oružju. U članu 70. st. 1. nabrojane su vrste evidencija koje su dužne sportske, streljačke i lovačke organizacije i druga privredna duštva i preduzetnici, koji su registrovani za obavljanje djelatnosti, da vode o oružju i municiji koje su nabavili ili dali na korišćenje. Pored evidencija iz st. 1 ovog člana privredna duštva i preduzetnici dužni su da vode evidencije i o proizvedenom i isporučenom oružju, nabavljenom i prodatom oružju i municiji, popraćenom i prepravljenom oružju, nabavljenom oružju, oružju ustupljenom na korišćenje i o nabavljenoj i potrošenoj municiji, te sakupljenom oružju. Zakon o oružju je članom 71. preporučio MUP-u CG da podzakonskim propisom propiše obrasce i način vođenja pomenutih evidencija, koju obavezu je MUP Crne Gore ispunio donošenjem Pravilnika o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji.</p>	<p>Priikom redakcije teksta Zakona očigledno je propuštena obaveza propisivanja i obaveze evidencije proizvedene i isporučene municije u čl. 70. st. 2. tač. 1., što je takođe obaveza država članica, prema komunitarnom pravu, o čemu se mora povesti računa prilikom noveliranja Zakona.</p> <p>Evidencije propisane čl. 6. i čl. 8-12. ovog Pravilnika čuvaju se trajno (minimalni standard iz navedenih Direktiva je pet godina), osim evidencija o đavaranju na korišćenje oružja za rekreativno i sportsko streljaštvo, koja se čuva jednu godinu. Pravilnik o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji bi trebalo dopuniti odredbom kojom bi se preciziralo koji pravni subjekat je dužan da čuva evidencije po prestanku obavljanja djelatnosti od strane trgovca, kako to nalaže čl. 4(4) Direktive 2008/51/EC.</p> <p>Potrebno je izmijeniti odredbe čl. 15. Pravilnika o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji na način što će dvojni (dualni) sistem vođenja evidencija, pri čemu je knjigovodstvena pisana evidencija obligatorna, a elektronska evidencija fakultativna, biti zamijenjena obligatornim elektronskim načinom vođenja evidencija.</p>
<p>Razmjena informacija</p>	<p>Član 13(1) Direktive 91/477/EEC predviđa obaveznu razmjenu informacija među državama članicama koje su im dostupne, a koje se odnose na transfere mreže, u koju svrhu je predviđeno i formiranje mreže za razmjenu podataka radi odgovarajuće primjene ovog člana, kako to nalaže čl. 13(3) Direktive 91/477/EEC.</p> <p>Direktiva ostavlja mogućnost, shodno čl. 12(3) državam članicama da fleksibilnije urede pitanje kretanja oružja, međusobnim sporazumima o uzajamnom priznavanju nacionalnih regulativa.</p>	<p>Zakon o oružju ne propisuje obavezu međunarodne razmjene informacija u ovoj oblasti.</p>	<p>Kako član 13(1) Direktive 91/477/EEC predviđa formiranje mreže za razmjenu podataka, radi odgovarajuće primjene ovog člana, potrebno je propisom odrediti koji će organ državne uprave imati status centralnog nacionalnog organa za međunarodnu razmjenu informacija koje se odnose na transfere oružja.</p>